Wstęp 9

1. Funkcje pedagogiki w warunkach XXI wieku - Ryszard Parzęcki 13
1.1. Nowe potrzeby i zadania pedagogiki 13
1.2. Pedagogika jako dziedzina wiedzy 17
1.3. Pedagogika wspomagania rozwoju osobowości 19
1.4. Pedagogika wobec paradygmatów reform oświatowych 20
Streszczenie 23
Bibliografia 24

2. Parafie jako centra aktywności społecznej dla seniorów i wsparcia osób u kresu życia w środowisku domowym - dobre praktyki i przykłady prowadzonych działań - Piotr Krakowiak, Anna Janowicz 25
2.1. Udany eksperyment integracji środowiska lokalnego poprzez włączenie wolontariatu wielopokoleniowego do opieki paliatywno-hospicyjnej 27
2.2. Zmiany demograficzne w Polsce - potrzeba większej troski o seniorów i osoby u kresu życia w środowisku lokalnym 31
2.3. Pilotażowy projekt tworzenia centrów aktywności społecznej dla seniorów i osób u kresu życia w Diecezji Toruńskiej 34
Bibliografia 39

3. Instytucjonalny przekaz dziedzictwa kulturowego najmłodszemu pokoleniu pomorskich mniejszości narodowych i etnicznych - Lidia Burzyńska-Wentland 41
3.1. Przyczyny trudności w przekazie dziedzictwa kulturowego mniejszości narodowych i etnicznych w latach 1945-1989 na Pomorzu Gdańskim 42
3.2. Nowe oblicze związków i stowarzyszeń mniejszościowych w okresie transformacji ustrojowej w Polsce 46
3.3. Inicjatywy związków mniejszościowych w zakresie kształcenia kompetencji językowych 48
3.4. Obchody rocznic narodowych i formy przekazu tradycji narodowych 50
3.5. Udział dzieci i młodzieży pochodzenia mniejszościowego w dużych formach artystycznych prezentujących rodzimą kulturę 53
Streszczenie/Summary 55
Bibliografia 56

4. Wielokulturowość, edukacja regionalna, pedagogika miejsca, reinhabitacja i deterytorializacja - nowe pytania w pedagogice - Kazimierz Kossak-Główczewski 59
4.1. Perspektywy bycia 60
4.2. Ideologie wielokulturowości 62
4.3. Regionalizacja nauczania a edukacja regionalna, czyli pytania o adaptację i emancypację 65
4.4. W kierunku rekonstrukcji tożsamości poprzez reinhabitację a krytyczna (hermeneutyczna) pedagogika miejsca 66
4.5. Deterytorializacja a edukacja regionalna i pedagogika miejsca 69
Streszczenie/Summary 70
Bibliografia 70

5. Diversity of innovation culture profiles in educational organizations across the sector: case of

Lithuania - Brigita Janiunaite, Monika Petraite 73
5.1. Theoretical frameworks for innovation culture analysis and profile identification at the organizational level 74
5.2. Empirical data collection and analysis methodology 76
5.3. Innovation culture profiles along activity sectors in educational organisations: determining factors and diversity 77
5.4. Discussion and final remarks 82
Summary 83
Bibliography 84

6. The features of cooperation between the local government and the NGOS' - Liudmila Kozlova 87
Summary 97
Bibliography 97

7. Konflikty rodzinne jako modele relacji wychowawczych - Andrzej Olubiński 99
7.1. Konflikt jako źródło przeobrażeń społecznych 101
7.2. Sytuacje konfliktowe jako zjawisko wychowawcze 102
7.3. Napięcia i konflikty jako składnik humanistycznej świadomości pedagogicznej 104
7.4. O trzech rodzajach wychowania w sytuacji konfliktu interpersonalnego 107
7.5. Konflikt jako składnik stosunków demokratycznych w praktyce 110
Bibliografia 112

8. Refleksje nad światem wartości piotrkowskich studentów - Andrzej Felchner 113
8.1. Charakterystyki 114
8.1.1. Prezentacja terenu badań 114
8.1.2. Uwagi wstępne - grupa badawcza pod względem płci i wieku 115
8.1.3. Charakterystyka grupy badawczej pod względem miejsca zamieszkania i sytuacji rodzinnej 117
8.1.4. Omówienie grupy badawczej pod względem wykształcenia rodziców oraz oceny własnego stanu materialnego 118
8.2. Poglądy i świat wartości deklarowane przez studentów Wydziału Nauk Społecznych piotrkowskiej fi lii kieleckiego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w świetle wyników badań własnych 119
8.2.1. Niektóre z zadeklarowanych poglądów na sprawy społeczno-polityczne 119
8.2.1. Hierarchia wartości naszych studentów (w różnym ujęciu) 121
Streszczenie/Summary 126
Bibliografia 127

9. Wychowanie do równości płci wyzwaniem współczesnej edukacji - Marzanna Pogorzelska 129
9.1. Tło sytuacji, czyli gender po polsku 130
9.1.1. Gender - z niszy do głównego nurtu 130
9.1.2. Wychowanie do równości - diagnoza sytuacji 131
9.1.3. Obszary nierówności 133
9.2. Zawody męskie, zawody kobiece, czyli moc stereotypów 134
Streszczenie/Summary 138
Bibliografia 139

10. Wpływ mediów na poziom oraz rodzaj agresji u dzieci i młodzieży - Magdalena Giers, Marcin Giers 141
10.1. Podstawowe informacje dotyczące agresji - definicje i jej rodzaje 142
10.2. Agresja a płeć 143
10.3. Modelowanie agresji jako jedna z głównych przyczyn występowania agresji 144
10.4. Agresja w mediach 144
10.5. Paradoksalny efekt programów edukacyjnych 146
10.6. Wpływ gier na agresję - wyniki badań własnych 147
Streszczenie/Summary 153
Bibliografia 154

11. Problematyka zjawisk patologicznych w opracowaniach niespecjalistycznych - Daria Becker-Pestka 155
11.1. Podstawy teoretyczne opracowania 156
11.2. Przedstawienie zgromadzonego materiału 157
Streszczenie/Summary 166
Bibliografia 167

12. Fonoholizm, utajona choroba cywilizacyjna - Joanna Majchrzyk-Mikuła 169
12.1. Pokolenie Y w świecie nowych technologii 170
12.2. Uzależnienie fonoholiczne - ujęcie definicyjne 173
12.3. Uzależnienie od telefonu komórkowego w świetle badań 177
Streszczenie/Summary 182
Bibliografia 183

13. Paradygmat diagnozy, terapii i profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych - Anna Aleksandra Panasiuk-Chodnicka, Bazyli Panasiuk 185
13.1. Pojęcie nałogu i uzależnienia od substancji psychoaktywnych 186
13.2. Etiologia i patogeneza uzależnień od substancji psychoaktywnych 194
13.3. Rodzaje substancji psychoaktywnych i ich wpływ na organizm człowieka 207
13.4. Strategia terapii i profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych - próba syntezy 211
Streszczenie/Summary 219
Bibliografia 219

14. Moc i niemoc nowoczesnych metod nauczania - Teresa Bauman 221
14.1. Nowoczesne metody kształcenia 221
14.2. Przyczyny i skutki boomu metodycznego w szkołach wyższych 226
14.3. Potencjał i słabości nowoczesnych metod nauczania 228
Bibliografia 234

15. Konstruktywizm jako inspiracja do stawiania pytań o sens szkolnego oceniania - przypadek przedmiotu przyroda - Elżbieta Kowalik 235
Streszczenie/Summary 243
Bibliografia 243

16. Jak „rozegrać" zajęcia, czyli o roli gamifikacji w dydaktyce akademickiej - Magdalena Bielenia-Grajewska 245
16.1. Gamifikacja - definicje i podstawowe założenia 247
16.2. Współczesne wymiary edukacji 249
16.3. Gamifikacyjny „przepis" na sukces w edukacji 250
16.4. Dialektyka gamifikacji w szkolnictwie wyższym 251
16.5. Zalety i wady gamifikacji w edukacji akademickiej 251
Streszczenie/Summary 254
Bibliografia 254

17. Edukacja czytelnicza wyzwaniem dla współczesnych pedagogów - Anna Lesiuk 257
17.1. Sposoby pozyskiwania dziecka w młodszym wieku szkolnym dla książki i czytelnictwa 258
17.2. Jak nakłonić uczniów do tego, aby czytali? 259
17.3. Dlaczego warto czytać? 260
Bibliografia 263

18. Digital storytelling w polskiej edukacji - Laura Szczepaniak-Sobczyk 265
18.1. Digital storytelling 265
18.1.1. Charakterystyka digital storytellingu 265
18.1.2. Geneza 266
18.1.3. Obszary zastosowania i klasyfikacja cyfrowych historii 266
18.1.4. Cyfrowe narzędzia i formy cyfrowych historii 267
18.2. Digital storytelling w polskiej edukacji 269
18.2.1. Modele i funkcje edukacyjnych zastosowań 269
18.2.2. Bariery zastosowania i kompetencje dydaktyka 270
18.2.3. Przykłady dobrych praktyk 271
18.2.4. Metodyka 273
Bibliografia 275

19. Nauczanie bezpieczeństwa i higieny pracy - teoria i rzeczywistość - Małgorzata Kochańska 277
19.1. Badanie poziomu bezpieczeństwa w pomorskich placówkach oświatowych 277
19.2. Szkolenia bhp w MŚP 280
19.3. Szkolenia bhp w szkołach wyższych 283
Streszczenie/Summary 286
Bibliografia 287

20. Z badań nad skutecznością wybranych metod nauczania na lekcjach przyrody - Lilianna Hoppe 289
20.1. Metodologiczne podstawy badań własnych 290
20.2. Wyniki badań 292
20.2.1. Analiza wyników osiągnięć poznawczych w zakresie przyrody 292
20.2.2. Jakość nauczania w opinii uczniów 295
20.2.3. Jakość nauczania w ocenie nauczycieli 300
20.2.4. Ocena jakości nauczania na podstawie zaobserwowanych lekcji 304
20.2.5. Jakość nauczania w opinii uczniów i nauczycieli a poziom osiągnięć poznawczych 305

Streszczenie/Summary 306
Bibliografia 307

21. Rola instytucji edukacyjnych i pracy w procesie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego - Svitlana Lizakowska 309
Streszczenie/Summary 318
Bibliografia 319